

TUE LASTA EROTILANTEESSA

EROKIRJALLISUUTTA LAPSILLE

Vanhempien eroa on vaikeaa, mutta välttämätöntä käsitellä myös lapsen kanssa.

Satukirjat auttavat nimeämään tunteita, tilanteita, syitä ja seurauksia.

Klassikkosadut, kuten Hannu ja Kerttu tai Tuhkimo, käsittelevät lapsen piilotajunnassa olevia tunteita ja ovat siksi hyviä apuvälineitä eron ymmärtämisessä. Näiden lisäksi on kirjoja, jotka käsittelevät juuri vanhempien eroon liittyviä asioita.

Steinsdottir, Kristin ja Þorgeirsdottir, Halla Solveig: *Meidän talon enkeli*
Saarni-poika on vähän yksinäinen. Hän asuu äidin kanssa kerrostalossa, jossa on myös enkeli, mielikuvituskaveri. Isäkin on tärkeä henkilö Saarnin elämässä, ja kun hän kuulee, että isä on menossa uusiin naimisiin, enkeli rientää auttamaan.

Tarpila, Johanna (toim.) (1996) *Juholla on kaksi kotia:* puhutaan avioerosta.
Helsinki: Otava.

Tuisku, Katinka (2008) *Satuterapiaa erolapsille. Kuun ja Auringon lapset.*
Helsinki: Kustannus Oy Pieni Karhu.

Törmi, Kaarlo (1994) *Faijan kanssa yksin.* Helsinki: WSOY.

Tonteri, Maisa: *Okko Oravan kaksi pesää*
Okon vanhemmat riitelevät koko ajan eikä Okko jaksa kuunnella. Naapuritkin valittavat. Sitten pöllö keksii ratkaisun: vanhempien on parempi asua eri pesissä.

Walsch, Melanie: *Minulla on kaksi kotia.*

Weninger, Brigitte ja Maucler, Christian: *Nähdään taas, isä!*
Tommi ei käsitä, miksi isä aina lähtee omaan asuntoonsa eikä jää hänen ja äidin luokse niin kuin ennen. Sitten nalle kertoo tarinan pikku karhusta, äitikarhusta ja isäkarhusta, joka aina palaa omaan pesäänsä. Silloin Tommi ymmärtää elämänsä paremmin.

Wilson, Jacqueline (2005) *Kahden kodin välillä.* Helsinki: Otava.

Wilson, Jacqueline (2007) *Kurja juttu.* Helsinki: Otava.

Ylönen, Hilikka: *Satulaivan matkassa – sadut lapsen apuna vanhempien erotessa*

Satuja tunteista, joita lapsessa herää vanhempien erotessa. Kirjassa olevien tehtävien ja kysymysten avulla vanhempi voi puhua lapsen kanssa satujen herättämistä ajatuksista.

Lukuisissa satukirjoissa käsitellään eroa ja sen herättämiä tunteita suoraan ja lapsen ymmärtämällä tasolla ja kielellä. Lukekaa yhdessä vaikka näitä:

Brennan, Herbie (2003) *Keijujen sota*. Helsinki: WSOY.

Cole, Babette: *Avioerotus*

Paulus ja Ines Joutavainen ovat mukavia lapsia, mutta heidän vanhempansa riitelevät jatkuvasti keskenään. Lapset ovat suruissaan ja kummissaan, kunnes he keksivät ratkaisun. He järjestävät vanhemmilleen onnellisen avioerotuksen.

Delval Marie-Helene & McPhail David: *Pikku Mäyrän kaksi kotia*

Eyen, Cécile: *Pikkusuden kaksi kotia*

Pikkusuden isä ja äiti eivät enää rakasta toisiaan, ja isä on sen vuoksi muuttanut yöllä toiseen luolaan. Pikkususi ikävöi isää kovasti mutta saa kuulla, että sillä on tästä lähtien kaksi kotia: yksi äidin, toinen isän luona. Ja vaikka äiti ja isä eivät enää rakasta toisiaan, Pikkususi on silti aina molempien lapsi.

Grahn, Annika & Piepponen, Tuija: *Siili ja taikakorut*.

Hagmar, Pia (2003) *Saran haave*. Gilbert Pool.

Hintsanen, Päivi (1997) *Paina jarrua, ukki*. Helsinki: Tammi.

Honkasalo, Laura (2000) *Ja metsästä tu.li syöjätär*. Bulevardisarja. Helsinki: WSOY.

Holmberg, Tiina ja Moisio, Johanna: *Ville Vilkastuksen tunneseikkailu*

Tarina gorillan päivästä, hajonneesta perheestä ja siitä, mitä tunteet saavat aikaan kehossa. Kuvakirjan luukut johdattavat lapsen tunnistamaan tunteita ja kertomaan niihin liittyvistä kokemuksista.

Ikonen, Asta (1999) *Mia & muutosten kevät*. Hämeenlinna: Karisto.

Karpio, Markku (2008) *Myrskyvaroitus*. Helsinki: Otava.

Kaskinen, Anna-Mari: *Koti kahdessa sydämessä* (2005)

Kiianmaa, Kari: *Huomenna on paremmin*

Kirja on tarkoitettu erityisesti 7–14-vuotiaille lapsille. Kirja kertoo erosta tavalla, jonka lapsi voi ymmärtää ja antaa hänelle välineitä erosta selviytymiseen.

Kirkkopelto, Katri ja Vuori, Suna: *Hirveää, parkaisi hirviö-*

Jospa joku ihan yhtäkkiä kyllästyy ja sulkee sen kirjan, jossa me olemme? Tai rypistää meistä tekemänsä piirustuksen? Tai lakkaa ajattelemasta meitä tai avaa silmänsä ja herää? Emmekö me sitten lakkaa olemasta?

Satu hirviölapsen painajaisesta auttaa purkamaan pelkoja ja luomaan turvallisuuden tunnetta.

Kummu, Essi: *Puhelias Elias*

Ekaluokkalainen Elias on tavallisesti puhelias, mutta nyt ovat sanat hukassa. Eliaksella ja pikkusisko Inkerillä on kaksi kotia: isän uusi koti kaupungissa ja äidin vanha koti maalla. Paras ystävä Priit asuu kaukana, niin kaukana että hänen luokseen päästäkseen täytyy ylittää kokonainen meri.

Lehtinen Tuija (1992) *Minun veljeni Jon*. Helsinki: Otava.

Niemelä, S. & Kääriänen, A. *Millan äiti ja isä eroavat – miten lasta voi auttaa vanhempien erotessa*. 2008. Suomen kasvatus- ja perheneuvontaliitto ry. Helsinki: Suomen Kasvatus- ja perheneuvontaliitto.

Nivala, Annina & Tonttila, Teea (2010) *Kun elämä on revennyt*. Opas nuorelle vanhempien erotilanteessa. Helsinki: Suomen Kasvatus- ja perheneuvontaliitto.

Nuotio, Eppu: *Näin pienissä kengissä*

Kirjan runot kertovat pienten suurista suruista: vanhempien riitelystä ja erosta, ukin dementiaasta, muutosta toiseen kaupunkiin, kiusaamisesta.

Oinonen, Marjo: *Mimmi Manteli*

Mimmi Manteli on pieni tyttönen, joka asuu kahdestaan äitinsä kanssa suuressa kerrostalossa. Mimmin isä asuu kaukana toisessa kaupungissa, junamatkan päässä. Mimmin mielestä äidissä ja isässä on parasta se, että he molemmat rakastavat häntä ihan oikeasti.

Rinnevuori, Esko & Porrassalmi, Kirsi: *Pasin kaksi kotia*.

Saarenvirta, Sinimarja ja Ponsimaa, Petteri: *Älkää huutako, satu perheen ero- ja muutostilanteisiin*.

Jessikan vanhemmat ovat eroamassa ja ero tulee Jessikan uneenkin. Unessa Jessika tapaa eläimiä, jotka ovat yhtä allapäin kuin hän itse ja toisia, jotka huutavat ja riitelevät samalla tavalla kuin Jessikan vanhemmat.